

62000A0324

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia extinsă)

19 octombrie 2005*

CDA Datenträger Albrechts GmbH

împotriva

Comisiei Comunităților Europene

„Ajutoare de stat – Utilizarea abuzivă a ajutoarelor – Risc de eludare a ordinului de recuperare – Recuperarea ajutoarelor de la societățile care au achiziționat activele curente de la beneficiarul inițial”

În cauza T-324/00,

CDA Datenträger Albrechts GmbH, cu sediul la Albrechts (Germania), reprezentată de către T. Schmidt-Kötters și D. Uwer, avocați, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

susținută de

Republica Federală Germania, reprezentată de domnii W.-D. Plessing și T. Jürgensen, în calitate de agenți, asistați de către R. Bierwagen, avocat,

intervenientă,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de către domnii K.-D. Borchardt și V. Kreuzschitz, în calitate de agenți, asistați de domnul C. Koenig, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă,

susținută de

ODS Optical Disc Service GmbH, cu sediul la Hamburg (Germania), reprezentată de către I. Brinker și U. Soltész, avocați, cu domiciliul ales în Luxemburg,

intervenientă,

* Limba de procedură: germana.

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei 2000/796/CE a Comisiei din 21 iunie 2000 privind ajutorul de stat acordat de Germania în favoarea CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Turingia) (JO L 318, p. 62),

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a treia extinsă),

compusă din domnii J. Azizi, președinte, R. García-Valdecasas, J. D. Cooke, M. Jaeger și F. Dehousse, judecători,

grefier: doamna D. Christensen, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 5 mai 2004,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

1 Articolul 87 CE prevede:

„(1) Cu excepția derogărilor prevăzute de prezentul tratat, sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale între statele membre [...]”

2 Articolul 88 CE prevede:

„(1) Comisia, împreună cu statele membre, verifică permanent regimurile ajutoarelor existente în aceste state. Comisia propune acestora măsurile utile cerute de dezvoltarea treptată sau de funcționarea pieței comune.

(2) În cazul în care, după ce părților în cauză li s-a solicitat să-și prezinte observațiile, Comisia constată că ajutorul acordat de un stat sau prin intermediul resurselor de stat nu este compatibil cu piața comună în conformitate cu articolul 87 sau că acest ajutor este utilizat în mod abuziv, aceasta hotărăște suspendarea sau modificarea ajutorului de către statul în cauză în termenul stabilit de Comisie [...]”

3 În temeiul articolului 5 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88 CE] (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41):

„(1) În cazul în care consideră că informațiile furnizate de statul membru în cauză [...] sunt incomplete, Comisia solicită toate informațiile suplimentare necesare. Atunci când un stat membru răspunde unei astfel de solicitări, Comisia îl informează asupra primirii răspunsului.

(2) În cazurile în care statul membru în cauză nu furnizează informațiile solicitate în termenul stabilit de Comisie sau furnizează informații incomplete, Comisia îi transmite o atenționare prin care acordă un termen suplimentar rezonabil pentru furnizarea informațiilor.

[...]"

4 În plus, articolului 6 din Regulamentul nr. 659/1999 prevede:

„(1) Decizia de a deschide procedura oficială de investigare sintetizează elementele relevante de fapt și de drept, include o evaluare preliminară a Comisiei cu privire la caracterul de ajutor de stat al măsurii propuse și indică îndoielile privind compatibilitatea acesteia cu piața comună. Prin decizie, se solicită statului membru în cauză și celorlalte persoane interesate să-și prezinte observațiile într-un termen stabilit, care în mod normal nu depășește o lună. În cazuri întemeiate, Comisia poate prelungi termenul stabilit.

[...]"

5 În temeiul articolului 10 din Regulamentul nr. 659/1999:

„(1) În cazul în care deține informații privind un ajutor pretins ilegal, indiferent de sursa acestora, Comisia va examina aceste informații fără întârziere.

(2) Dacă este necesar, aceasta solicită informații statului membru în cauză. Articolul 5 alineatul (1) și (2) se aplică [...] mutatis mutandis.

(3) În cazul în care, în ciuda atenționării adresate în temeiul articolului 5 alineatul (2), statul membru în cauză nu furnizează informațiile solicitate în termenul stabilit de Comisie sau furnizează informații incomplete, Comisia solicită furnizarea informațiilor prin intermediul unei decizii (denumită în continuare „ordin de furnizare a informațiilor”). Decizia precizează care sunt informațiile necesare și stabilește un termen adecvat pentru furnizarea acestora.”

6 Articolul 13 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999 prevede:

„În urma examinării posibilului ajutor ilegal, se adoptă o decizie în temeiul articolului 4 alineatul (2), (3) sau (4). În cazul deciziilor de a deschide o procedură oficială de investigare, procedura se încheie printr-o decizie în temeiul articolului 7. În cazul în care un stat membru nu respectă un ordin de furnizare a informațiilor, decizia se adoptă pe baza informațiilor disponibile.”

7 Articolul 14 din același regulament prevede:

„(1) Atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar (denumită în continuare «decizie de recuperare»). Comisia nu solicită recuperarea ajutorului în cazul în care aceasta ar contraveni unui principiu general de drept comunitar.

(2) Ajutorul care urmează să fie recuperat în temeiul unei decizii de recuperare include dobânda calculată pe baza unei rate adecvate, fixate de Comisie. Dobânda se datorează de la data la care ajutorul ilegal a fost pus la dispoziția beneficiarului până la data recuperării sale.

(3) Fără a aduce atingere unui ordin emis de Curtea de Justiție a Comunităților Europene în temeiul articolului 185 din tratat, recuperarea se efectuează fără întârziere și în conformitate cu procedurile legislației naționale a statului membru în cauză, cu condiția ca acestea să permită executarea imediată și efectivă a deciziei Comisiei. În acest scop și în eventualitatea unei proceduri derulate în fața instanțelor naționale, statele membre în cauză parcurg toate etapele necesare permise de legislațiile naționale respective, inclusiv măsuri provizorii, fără a aduce atingere dreptului comunitar.”

8 În plus, articolul 16 din Regulamentul nr. 659/1999, intitulat „Utilizarea abuzivă a ajutorului”, prevede:

„Fără a aduce atingere articolului 23, în caz de utilizare abuzivă a unui ajutor, Comisia poate deschide procedura oficială de investigare în temeiul articolului 4 alineatul (4). Articolele 6, 7, 9 și 10, articolul 11 alineatul (1), articolele 12, 13, 14 și 15 se aplică *mutatis mutandis*.”

9 În cele din urmă, Comisia a adoptat, în 1994, orientări comunitare pentru ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO C 368, p. 12), modificate în 1997 (JO C 283, p. 2) (denumite în continuare „orientările privind ajutoarele pentru salvare și restructurare”).

Faptele aflate la originea litigiului

10 Prin Decizia 2000/796/CE din 21 iunie 2000 privind ajutorul de stat acordat de Germania în favoarea CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Turingia) (denumită în continuare „decizia atacată”), Comisia s-a pronunțat cu privire la legalitatea ajutoarelor financiare care au fost acordate de diverse entități publice germane, în perioada 1991-1995, în favoarea unei fabrici producătoare de compact-discuri (denumite în continuare „CD-uri”) și de accesorii pentru CD-uri, cu sediul la Albrechts, în Landul Turingia (denumită în continuare „fabrica de CD-uri de la Albrechts”).

A – Contextul general

11 În decizia atacată, Comisia a distins trei etape, și anume, în primul rând, etapa de înființare a întreprinderii, în al doilea rând, etapa de restructurare a întreprinderii și, în cele din urmă, preluarea unei părți din activele întreprinderii de către societatea MediaTec Datenträger GmbH (denumită în continuare „MTDA”).

1. Etapa de înființare a întreprinderii (perioada 1990-1992)

12 Din decizia atacată rezultă că fabrica de CD-uri de la Albrechts a fost creată în temeiul unui contract de asociație în participațiune, încheiat la 20 februarie 1990, între, pe de o parte, combinatul VEB (proprietate națională) Robotron, cu sediul la Dresda, în Landul Saxonia (denumit în continuare „Robotron”), și, pe de altă parte, societatea R. E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG (denumită în continuare „PBK”), o societate care făcea parte din Grupul Pilz, cu sediul la Kranzberg, în Landul Bavaria (denumit în continuare „Grupul Pilz”). Capitalul societății în comun, denumită la vremea respectivă „Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG” (denumită în continuare „societatea în comun”), era deținut în proporție de două treimi de Robotron și în proporție de o treime de PBK. Societatea în comun avea ca obiect fabricarea de

CD-uri, carcase de CD-uri și accesorii. Domnul Reiner Pilz, Directorul General al Grupului Pilz, asigură, de asemenea, gestionarea întreprinderii (considerentul 11 din decizia atacată).

13 Pentru a-și realiza obiectivul social, societatea în comun a încheiat, la 29 august 1990, un contract de antrepriză generală cu predare „la cheie” cu societatea Pilz GmbH & Co. Construction KG, societate care făcea parte din Grupul Pilz (denumită în continuare „Pilz Construction”), pentru construirea unei fabrici de producere a CD-urilor, pentru un preț global de 235,525 milioane de mărci germane (DEM). La aceste costuri, se adăugau costurile de amenajare a terenului, estimate la 7,5 milioane DEM (considerentele 12 și 20 din decizia atacată).

14 În plus, prin actul adițional din 26 mai 1992, cei doi asociați ai societății în comun au încheiat un contract care prevede creșterea capacității de producție a CD-urilor și a carcaselor de CD-uri. Suma totală a prestațiilor și a livrărilor necesare în acest scop a fost stabilită la 39 de milioane DEM (considerentul 22 din decizia atacată).

15 Pentru a finanța aceste investiții, societatea în comun, Robotron și PBK au împrumutat sumele necesare de la un consorțiu de bănci. Aceste credite bancare erau acoperite, parțial sau total, de garanții din partea Treuhandanstalt, agenție publică însărcinată cu finanțarea privatizării întreprinderilor din fosta Republică Democrată Germană (denumită în continuare „THA”), și din partea Landului Bavaria. În plus, Landul Turingia și Landul Bavaria, acesta din urmă prin intermediul Bayerische Landesanstalt für Aufbaufinanzierung, agenția din Landul Bavaria pentru finanțarea infrastructurilor (denumită în continuare „LfA”), au acordat societății în comun subvenții și alocații pentru investiții.

16 În plus, în cadrul etapei de înființare a fabricii de CD-uri de la Albrechts, dreptul de proprietate asupra acțiunilor reprezentând capitalul societății în comun a fost transferat de mai multe ori. În primul rând, din cauza lichidării Robotron de către THA în 1992, acțiunile societății în comun, deținute de această societate, au fost preluate de PBK. Ulterior, PBK a transferat, la rândul său, aproape toate acțiunile societății în comun pe care le deținea societății Pilz GmbH & Co. Compact Disc KG, o altă societate care făcea parte din Grupul Pilz (denumită în continuare „Pilz Compact Disc”), astfel încât societatea în comun a devenit o filială a acesteia din urmă. În cele din urmă, la 24 noiembrie 1992, în urma acestui transfer și a transferului sediului său social la Albrechts, societatea în comun și-a schimbat denumirea în Pilz Albrechts GmbH (denumită în continuare „PA”). Aceasta a fost integrată, imediat după acest transfer, în sistemul de gestiune centralizată a numerarului din cadrul Grupului Pilz (considerentele 13 și 14 din decizia atacată).

2. Etapa de restructurare (perioada 1993-1998)

17 Fabrica pentru producerea de CD-uri și-a început activitatea în 1993. Încă de la începutul exploatării sale, aceasta s-a confruntat cu dificultăți importante și s-a îndatorat masiv (considerentul 15 din decizia atacată).

18 Pentru remedierea acestei situații, a fost încheiat un acord de restructurare la 7 martie 1994, între Grupul Pilz (inclusiv PA), băncile și entitățile publice [THA, LfA, Thüringer Industriebeteiligungsgesellschaft (denumită în continuare „TIB”) și Thüringer Aufbaubank (denumită în continuare „TAB”)] care au participat la finanțarea construirii fabricii de CD-uri de la Albrechts. În cadrul acestui acord, o mare parte din creditele bancare care fuseseră acordate pentru construirea fabricii de producție a CD-urilor a fost achitată, parțial sau total. În plus, pe baza acordului de restructurare, capitalul PA a fost achiziționat de TIB – 98 % din acțiuni – și de

TAB – 2 % din acțiuni –, cu efect retroactiv începând de la 1 ianuarie 1994, și, în consecință, PA a încetat să facă parte din Grupul Pilz. De asemenea, începând cu luna octombrie 1994, această societate și-a schimbat denumirea în CDA Compact Disc Albrechts GmbH (denumită în continuare „CD Albrechts”) (considerentele 15 și 17 din decizia atacată). În 1994 și în 1995, TAB și LfA au acordat CD Albrechts mai multe credite.

19 Tot în cursul anului 1994, autoritățile germane au observat că o mare parte din ajutoarele financiare care fuseseră acordate pentru finanțarea construirii fabricii de CD-uri de la Albrechts fuseseră deturnate, în special în cadrul sistemului de gestionare centralizată a numerarului care exista în cadrul Grupului Pilz, în favoarea altor societăți din cadrul acestui grup. În plus, la 25 iulie 1995, a fost inițiată o procedură de insolvență în privința activelor tuturor societăților din Grupul Pilz. În cele din urmă, domnul Reiner Pilz a fost condamnat la închisoare pentru bancrută frauduloasă și pentru alte infracțiuni (considerentul 16 din decizia atacată).

3. Preluarea anumitor active de către MTDA

20 Cu efect de la 1 ianuarie 1998, MTDA, o filială deținută în totalitate de TIB, care își desfășoară activitatea, în principal, în domeniul producției de suporturi de stocare a datelor de înaltă performanță, în special CD-uri inscriptibile (CD-ROM) și DVD-uri, a achiziționat o parte din activele aparținând CD Albrechts, și anume active fixe, active de exploatare, valori realizabile pe termen scurt, precum și know-how tehnic și organizarea marketingului (considerentul 18 din decizia atacată).

21 Odată cu respectiva preluare, denumirea CD Albrechts a fost schimbată în LCA Logistik Center Albrechts GmbH (denumită în continuare „LCA”) și denumirea MTDA în CDA Datenträger Albrechts GmbH (denumită în continuare „CDA”). Cu toate acestea, LCA a rămas proprietara terenului necesar exploatării, a clădirilor existente pe terenul respectiv, a infrastructurii tehnice, precum și a logisticii. În plus, LCA și CDA au încheiat un contract de schimb de servicii care prevede, pe de o parte, un contract de leasing cu o chirie anuală de 800 000 DEM și, pe de altă parte, un contract de prestări servicii cu o valoare de aproape 3 milioane DEM pe an, în funcție de volumul vânzărilor (considerentul 19 din decizia atacată).

22 În cele din urmă, la 22 septembrie 2000, LCA a solicitat lichidarea sa în cadrul unei proceduri de insolvență.

B – Desfășurarea procedurii administrative

23 Aflând din presă că autoritățile germane acordaseră ajutoare pentru construirea fabricii de CD-uri de la Albrechts, Comisia a solicitat Republicii Federale Germania, în octombrie 1994, să îi furnizeze informații cu privire la aceste ajutoare. Ca urmare, a avut loc un schimb intens de scrisori și au fost organizate diferite reuniuni între autoritățile germane și Comisie (considerentele 1-3 din decizia atacată).

24 Prin scrisoarea din 17 iulie 1998 (denumită în continuare „decizia de inițiere”), Comisia a informat Republica Federală Germania cu privire la decizia sa de a iniția, în ceea ce privește aceste ajutoare, procedura oficială de investigare, prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE. La această scrisoare era anexată o listă de întrebări adresate autorităților germane. Decizia de inițiere a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* din 15 decembrie 1998 [Comunicarea Comisiei adresată, în temeiul articolului [88 alineatul (2)] CE, altor state membre

și altor persoane interesate privind ajutorul acordat de către guvernul german pentru crearea CD Albrechts GmbH, în Turingia (fostul Grup Pilz, Bavaria), JO C 390, p. 7].

25 Autoritățile germane au reacționat la decizia de inițiere prin trimiterea de diverse scrisori conținând informații suplimentare. Au avut loc, din nou, diverse reuniuni între aceste autorități și reprezentanți ai Comisiei.

26 Cu toate acestea, considerând că informațiile transmise de către autoritățile germane nu constituiau un răspuns satisfăcător la întrebările sale, Comisia a solicitat, prin scrisoarea din 22 iulie 1999, să se răspundă la întrebările respective până la 31 august 1999 cel târziu. După ce, prin scrisoarea din 28 iulie 1999, au solicitat prelungirea acestui termen și după ce au participat la o nouă reuniune cu reprezentanți ai Comisiei la 23 septembrie 1999 la Bruxelles, autoritățile germane au oferit informații suplimentare.

27 De altfel, după expirarea termenului prevăzut în decizia de inițiere, societatea CDA, precum și societatea Point Group Ltd, o concurentă a CDA, au informat Comisia că sunt părți interesate și au prezentat observații acesteia.

28 În cele din urmă, la 21 iunie 2000, Comisia a închis procedura și a adoptat decizia atacată.

C – Constatarea faptelor și apreciere juridică

29 Comisia a apreciat separat ajutoarele financiare acordate de Republica Federală Germania în cursul etapei de înființare, al etapei de restructurare și, în cele din urmă, al preluării anumitor active ale CD Albrechts de către MTDA.

1. Ajutoare financiare acordate de Republica Federală Germania în cursul etapei de înființare

30 În decizia atacată, Comisia a identificat cinci tipuri de măsuri financiare acordate în cursul etapei de înființare. Într-un tabel sinoptic din cadrul considerentului 32 din decizia atacată, aceasta le-a descris după cum urmează:

	Natura măsurii	Suma în milioane DEM	Beneficiar	Acordată de	Data	Temei juridic
1	Garanție pentru acoperirea riscului de neplată de 100 % (inițial 80 %) care se ridică la 52,7 milioane DEM	54,7	PBK	LfA	1991	Lege privind constituirea de garanții și cauțiuni a Statului Liber Bavaria
2	Subvenții și prime pentru investiții	19,42	Societate în comun	LfA	1991/1992	Regimul comun „Îmbunătățirea structurii economice regionale”, lege

						privind primele pentru investiții
3	Anularea datoriei	3,0	PBK	LfA	1994	Niciunul
4	Garanție de 100 %	190,0	Robotron, societate în comun	THA	199[2]	Regimul THA
5	Subvenții și prime pentru investiții	63,45	Societate în comun; începând cu 24.11.1992, PA	Turingia	1991-1993	Regimul comun „Îmbunătățirea structurii economice regionale”, legea privind primele pentru investiții
Total		330,57				

31 Din acest tabel rezultă, în primul rând, că, în 1992, THA a oferit, pentru o sumă de 190 de milioane DEM, o garanție de 100 % care acoperea majoritatea creditelor bancare acordate Robotron și societății în comun. Conform Comisiei, această garanție trebuie să fie considerată drept un ajutor de stat incompatibil cu piața comună, în măsura în care aceasta nu a fost acordată în conformitate cu condițiile stabilite în regimurile de ajutoare aprobate de către Comisie prin scrisoarea SG(91) D/17825 din 26 septembrie 1991 (denumită în continuare „primul regim al THA”) și, respectiv, prin scrisoarea SG(92) D/17613 din 8 decembrie 1992 (denumită în continuare „al doilea regim al THA”). Totuși, aceasta consideră că, din suma de 190 de milioane DEM garantată inițial, trebuie să fie rambursată numai suma de 120 de milioane DEM plătită efectiv de THA ca parte din garanție.

32 În al doilea rând, Comisia a constatat că, până la 31 decembrie 1993, Landul Turingia acordase societății în comun, iar apoi PA, în temeiul „Investitionszulagengesetz” (legea privind primele pentru investiții) și în temeiul celui de-al douăzecilea și celui de-al douăzeci și unulea „Rahmenpläne der Gemeinschaftsaufgabe «Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur»” (programe-cadru adoptate, pentru anii 1992 și 1993, în conformitate cu legea din 6 octombrie 1969 privind regimul comun „Îmbunătățirea structurilor economice regionale”, denumit în continuare „regimul comun”), subvenții și alocații pentru investiții cu o valoare totală de 63,45 milioane DEM. Or, conform Comisiei, acest ajutor regional a fost acordat în mod eronat în temeiul regimului comun și al legii privind primele pentru investiții și, prin urmare, fiind incompatibil cu piața comună, trebuie să fie rambursat. În lumina deciziei adoptate de Landul Turingia de a ordona rambursarea unei sume de 32,5 de milioane DEM, Comisia consideră că mai trebuie să fie rambursată o sumă de 30,95 de milioane DEM.

33 În al treilea rând, Comisia a constatat că, în 1991 și în 1992, Landul Bavaria acordase societății în comun, prin intermediul LfA, subvenții și alocații pentru investiții cu o valoare totală de 19,42 milioane DEM. Or, în măsura în care aceste subvenții și alocații au fost deturnate în favoarea societăților din cadrul Grupului Pilz, Comisia consideră că acestea au fost acordate în mod greșit în temeiul regimului comun și al legii privind primele pentru investiții. Conform Comisiei, este vorba, prin urmare, de ajutoare incompatibile cu Tratatul CE.

34 În al patrulea rând, Comisia a constatat că Landul Bavaria constituise, în temeiul „Richtlinien für die Übernahme von Staatsbürgschaften im Bereich der gewerblichen Wirtschaft” (orientări pentru acordarea de garanții de stat în sectorul industriei), publicate în Comunicarea L 6811-1/7 – 43358 a Ministerului Finanțelor din Bavaria, din 7 august 1973, denumite în continuare „Orientările privind acordarea de garanții de către Landul Bavaria”), o garanție, modificată de la 80 % la 100 %, pentru creditele bancare cu o valoare totală de 54,7 de milioane DEM, obținute în cele din urmă de PBK. Conform Comisiei, în ciuda solicitării de informații din decizia de inițiere, autoritățile germane nu au prezentat suficiente detalii care să permită risipirea îndoielilor acesteia privind legalitatea operațiunilor legate de garanția acordată de Landul Bavaria (LfA). În plus, ținând seama de faptul că ajutorul în cauză nu a fost utilizat pentru finanțarea investiției, ci a fost returnat, Comisia consideră că această garanție constituie un ajutor incompatibil.

35 În al cincilea rând, Comisia a considerat că anularea de către LfA a datoriei de 3 milioane DEM, care luase naștere față de PBK în urma achitării acestei sume către bănci în temeiul garanției menționate la punctul 34 de mai sus, constituia un ajutor de stat. Conform Comisiei, acest ajutor este incompatibil cu piața comună în măsura în care acesta a fost acordat fără temei juridic.

36 Având în vedere aceste constatări, Comisia a concluzionat că, în cursul etapei de înființare a fabricii de CD-uri de la Albrechts, Republica Federală Germania acordase, încălcând articolul 88 alineatul (3) CE, ajutoare de stat cu o valoare totală de 260,57 milioane DEM. Aceste ajutoare constau în contribuții din partea Landului Turingia în valoare de 63,45 milioane DEM, din partea LfA în valoare de 77,12 milioane DEM (54,7 milioane DEM sub formă de garanție, 19,42 milioane DEM sub formă de alocații pentru investiții și 3 milioane DEM sub formă de anulare a datoriei) și din partea THA în valoare de 120 milioane DEM.

37 Conform Comisiei, aceste ajutoare sunt incompatibile, în principal, din cauza faptului că au avantajat societățile care făceau parte din Grupul Pilz și că, prin urmare, acestea au fost utilizate în mod abuziv, în sensul articolului 88 alineatul (2) CE.

2. Măsuri financiare acordate în cursul etapei de restructurare

38 În decizia atacată, Comisia a identificat și a clasificat drept ajutoare doisprezece tipuri de măsuri financiare acordate în cursul etapei de restructurare a întreprinderii. Într-un tabel sinoptic din cadrul considerentului 39 din decizia atacată, aceste măsuri sunt prezentate după cum urmează:

	Natura măsurii	Suma în milioane DEM	Beneficiar	Acordată de	Data	Temei juridic
1	Credit	25,0	PA	TAB	Octombrie 1993	Niciunul
2	Credit	20,0	PA	TAB	Martie 1994	Niciunul
3	Preț de achiziție	3,0	PBK	TIB	Martie 1994	Niciunul
4	Subvenție	12,0	PA	TIB	Martie 1994	Niciunul

5	Capital social	33,0	PA	TIB (98 %) TAB (2 %)	Martie 1994	Niciunul
6	Credit	2,0	PA	LfA	Martie 1994	Niciunul
7	Împrumut de la acționari	3,5	PA	TIB	Aprilie 1994	Niciunul
8	Credit	15,0	Grupul Pilz	LfA	Iunie 1994	Niciunul
9	Credit	15,0	CD Albrechts	TAB	Octombrie 1994:	Niciunul
10	Credit	7,0	CD Albrechts	LfA	Decembrie 1994	Niciunul
11	Credit	9,5	CD Albrechts	TAB	Ianuarie 1995	Niciunul
12	Dobânzi	21,3			De la sfârșitul anului 1993	
Total		166,3				

39 În primul rând, Comisia a constatat că, în octombrie 1993, TAB acordase PA un credit de 25 de milioane DEM pentru a acoperi insuficiența de lichidități a societății în cauză, dar că aceste fonduri fuseseră dobândite direct de celelalte societăți din acest grup, prin intermediul sistemului de gestionare centralizată a numerarului din cadrul Grupului Pilz.

40 În al doilea rând, Comisia a constatat că, în martie 1994, TAB acordase PA un credit de 20 de milioane DEM pentru rambursarea creditelor bancare garantate de către THA, dar aceste fonduri fuseseră, de asemenea, primite direct de societățile care aparțin Grupului Pilz, prin intermediul sistemului de gestionare centralizată a numerarului.

41 În al treilea rând, Comisia a constatat că, în martie 1994, TIB plătise PBK o sumă de 3 milioane DEM pentru achiziționarea acțiunilor PA deținute de PBK.

42 În al patrulea rând, Comisia a constatat că, în martie 1994, TIB acordase o subvenție sub forma unei contribuții de 12 milioane DEM la rezerva de capital a PA.

43 În al cincilea rând, Comisia a constatat că, în martie 1994, TIB și TAB achiziționaseră 98 % și, respectiv, 2 % din capitalul social al PA, ceea ce reprezintă o valoare de 33 milioane DEM.

44 În al șaselea rând, Comisia a constatat că, în martie 1994, Landul Bavaria acordase PA, prin intermediul LfA, un credit de 2 milioane DEM.

45 În al șaptelea rând, Comisia a constatat că, în aprilie 1994, TIB acordase PA un împrumut de la acționari în valoare de 3,5 milioane DEM.

46 În al optulea rând, Comisia a constatat că, în iunie 1994, LfA acordase Grupului Pilz un credit de exploatare de 15 milioane DEM, destinat să servească drept credit punte în perioada de așteptare a unui investitor dispus să cumpere fabrica de CD-uri de la Albrechts.

47 În al nouălea rând, Comisia a constatat că, în octombrie 1994, TAB acordase CD Albrechts un credit de 15 milioane DEM. Aceasta a observat că, deși fuseseră plătite către CD Albrechts, aceste fonduri fuseseră utilizate pentru a oferi servicii întreprinderilor din Grupul Pilz, servicii pentru care acestea nu au plătit niciodată, astfel încât aceste din urmă întreprinderi fuseseră avantajate.

48 În al zecelea rând, Comisia a constatat că, în decembrie 1994, Landul Bavaria acordase CD Albrechts, prin intermediul LfA, un nou credit de 7 milioane DEM.

49 În al unsprezecelea rând, Comisia a constatat că, în ianuarie 1995, TAB acordase CD Albrechts un credit de 9,5 milioane DEM.

50 În al doisprezecelea rând, Comisia a constatat că, conform informațiilor furnizate de autoritățile germane, PA și CD Albrechts beneficiaseră de avantaje sub formă de dobânzi în valoare totală de 21,3 milioane DEM, în perioada cuprinsă între sfârșitul anului 1993 și până în 1998.

51 Conform Comisiei, cele douăsprezece măsuri financiare descrise anterior, cu o valoare totală de 166,3 milioane DEM, trebuie să fie considerate drept ajutoare de stat ilegale și incompatibile cu piața comună. În măsura în care aceste ajutoare au conferit un avantaj TIB și TAB, după ce aceste societăți își asumaseră răspunderea economică pentru fabrica de CD-uri de la Albrechts, acestea puteau să fie aprobate numai de Comisie, în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) CE și în conformitate cu Orientările privind ajutoarele pentru salvare și restructurare. Or, conform Comisiei, este evident că măsurile menționate anterior nu respectă aceste orientări, întrucât informațiile de care dispune aceasta nu permit să stabilească faptul că măsurile în cauză au fost acordate în cadrul unui plan de restructurare viabil, însoțit de măsuri interne concrete care să permită Comisiei să constate restabilirea, într-un termen rezonabil, a rentabilității și a viabilității întreprinderii pe termen lung. În plus, nu s-a prezentat niciun investitor privat dispus să achiziționeze actualele societăți LCA și CDA, astfel încât, în lipsa investițiilor private, nu este posibil să se stabilească dacă ajutorul este proporțional cu costurile de restructurare.

3. Cu privire la recuperarea ajutoarelor

52 În temeiul articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, Comisia a decis că Republica Federală Germania trebuia să solicite rambursarea ajutorului ilegal și incompatibil cu piața comună, care a fost plătit atât în cursul etapei de înființare, cât și în cursul etapei de restructurare a fabricii de CD-uri de la Albrechts.

53 În plus, Comisia a subliniat că, pentru a asigura respectarea deciziei acesteia și eliminarea oricărei denaturări a concurenței, aceasta era obligată, dacă era necesar, să solicite ca procedura de recuperare a ajutorului să nu fie limitată la destinatarul inițial al ajutorului, ci să fie extinsă la orice întreprindere care continuă activitatea acestuia, utilizând mijloace de producție transferate.

Comisia a precizat că, pentru a aprecia dacă o întreprindere continuă efectiv activitatea destinatarului inițial al ajutorului, aceasta ținea seama de un anumit număr de elemente, printre care obiectul transferului, prețul de achiziție, identitatea asociaților și proprietarilor fostei întreprinderi și identitatea investitorului, data realizării transferului și caracterul comercial al acestuia. Or, aceasta a considerat că, în speță, LCA și CDA beneficiau cu siguranță de ajutorul care fusese acordat anterior PBK, societății în comun și PA, deoarece acestea utilizau activele și infrastructura întreprinderilor respective pentru a continua activitatea acestora.

Prin urmare, Comisia a decis că aceste ajutoare trebuiau să fie rambursate de către LCA, CDA și de toate celelalte întreprinderi cărora le fuseseră transferate sau urmau să li se transfere activele societății în comun, ale PA sau ale PBK, având în vedere că acestea trebuiau să fie considerate drept „beneficiarele” ajutoarelor în cauză.

4. Dispozitivul deciziei atacate

54 Având în vedere aceste aprecieri, Comisia a adoptat următorul dispozitiv:

„Articolul 1

1. Suma de 260,57 milioane DEM din ajutorul de stat acordat [PBK, societății în comun și PA] de către [Republica Federală] Germania pentru construirea, exploatarea și consolidarea fabricii de CD-uri de la Albrechts (Turingia) a fost utilizată în alte sectoare în cadrul Grupului Pilz.

Ajutorul constă în contribuții din partea [Landului] Turingia în valoare de 63,45 milioane DEM, din partea [LfA] în valoare de totală de 77,12 milioane DEM și din partea [THA] în valoare de 120 milioane DEM.

Aplicarea abuzivă constă în utilizarea abuzivă în sensul articolului 88 alineatul (2) [...] CE. În consecință, ajutorul este incompatibil cu Tratatul CE.

2. În conformitate cu articolul 87 alineatul (1), [...] CE, ajutorul cu o valoare totală de 166,3 milioane DEM, destinat restructurării [CD Albrechts], este incompatibil cu dispozițiile Tratatului CE.

Articolul 2

1. [Republica Federală] Germania adoptă toate măsurile necesare pentru a impune beneficiarului rambursarea ajutorului la care se face referire la articolul 1 și care i-a fost acordat în mod ilegal.

2. Recuperarea se efectuează în conformitate cu procedurile naționale. Sumele care trebuie recuperate sunt majorate cu dobânzi începând cu data la care au fost puse la dispoziția beneficiarului și până la data recuperării efective a acestora. Aceste dobânzi sunt calculate pe baza ratei de referință utilizate pentru calcularea echivalentului-subvenție al ajutoarelor regionale.

3. În sensul prezentului articol, termenul «beneficiar» se referă la [CDA] și [LCA], precum și la orice alte întreprinderi cărora le-au fost sau le vor fi transferate activele și/sau infrastructura [PBK], [a societății în comun] sau [a PA] astfel încât să fie eludate consecințele prezentei decizii [...]

Procedura și pretențiile părților

55 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 16 octombrie 2000, CDA a introdus o acțiune de anulare a deciziei atacate. Această acțiune a fost înregistrată cu numărul T-324/00.

56 Prin Ordonanța din 28 mai 2001 a Președintelui Camerei a treia extinse a Tribunalului, Republica Federală Germania a fost admisă ca intervenientă în sprijinul pretențiilor CDA și ODS Optical Disc Service GmbH (denumită în continuare „ODS”), o întreprindere concurentă a CDA, a fost admisă ca intervenientă în sprijinul pretențiilor Comisiei.

57 ODS și Republica Federală Germania și-au depus memoriul în intervenție la 29 august și, respectiv, la 3 septembrie 2001. La 24 octombrie 2001, CDA și Comisia și-au depus observațiile cu privire la memoriile în intervenție ale ODS și ale Republicii Federale Germania.

58 Prin Ordonanța din 30 septembrie 2002, Tribunalul (Camera a treia extinsă) a hotărât să suspende procedura până la pronunțarea hotărârii Curții în cauzele C-328/99, Italia/Comisia, și C-399/00, SIM 2 Multimedia/Comisia. Având în vedere hotărârea pronunțată la 8 mai 2003 în aceste cauze conexe, Tribunalul a solicitat părților să se pronunțe cu privire la rezultatul prezentei acțiuni. Aceste observații au fost depuse la 23 și 24 iunie 2003.

59 În urma raportului judecătorului raportor, Tribunalul a solicitat părților să se pronunțe cu privire la caracterul oportun al unei eventuale conexări a prezentei acțiuni cu acțiunea introdusă de Landul Turingia și înregistrată la grefa Tribunalului cu numărul T-318/00, având același obiect. După primirea observațiilor părților, cauzele au fost conexe, prin Ordonanța din 8 martie 2004, în scopul ședinței și al pronunțării hotărârii.

60 În urma raportului judecătorului raportor, Tribunalul a hotărât deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii, prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, a solicitat părților să depună anumite documente și le-a adresat în scris anumite întrebări.

61 În ședința din 5 mai 2004, au fost ascultate susținerile orale ale părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal.

62 Prin Ordonanța din 23 iulie 2004, cauzele T-318/00 și T-324/00 au fost separate în scopul pronunțării hotărârii.

63 CDA solicită Tribunalului:

- în principal, anularea articolelor 1 și 2 din decizia atacată;
- în subsidiar, anularea articolelor 1 și 2 din decizia atacată, în măsura în care Comisia constată incompatibilitatea ajutoarelor cu Tratatul CE și ordonă recuperarea acestor ajutoare de la CDA și de la toate celelalte întreprinderi cărora le vor fi transferate activele și/sau infrastructura PBK, a societății în comun sau a PA;
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, cu excepția celor ale intervenientei ODS, care vor fi suportate de aceasta din urmă.

64 Republica Federală Germania, intervenientă, solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate.

65 Comisia, susținută de ODS, solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea CDA la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

I – Observații preliminare

66 În sprijinul acțiunii sale, CDA invocă mai multe motive întemeiate pe încălcarea principiului respectării dreptului la apărare, încălcarea obligației de motivare, constatarea eronată a anumitor fapte, încălcarea principiului buneii administrări împreună cu articolul 287 CE, încălcarea articolului 87 alineatul (1) CE și a articolului 88 alineatul (2) CE, precum și a dispozițiilor de aplicare ale acestora, lipsa de competență a Comisiei, încălcarea articolului 249 al patrulea paragraf CE, încălcarea dreptului de proprietate, încălcarea principiului proporționalității și, în cele din urmă, încălcarea principiului securității juridice și a unui „principiu al certitudinii”.

67 În cererea sa (punctele 2-5), CDA a precizat că cererea de anulare a acesteia este orientată, în primul rând, împotriva ordinului de recuperare prevăzut la articolul 2 din decizia atacată, în măsura în care ordonă Republicii Federale Germania să recupereze ajutorul descris la articolul 1 de la CDA și de la alte întreprinderi cărora le-au fost sau le vor fi transferate activele și/sau infrastructura PBK, a societății în comun și a PA.

68 Prin urmare, Tribunalul decide să examineze, în primul rând, motivele prezentate de CDA pentru a demonstra ilegalitatea articolului 2 din decizia atacată și, în special, motivul întemeiat pe încălcarea articolului 87 alineatul (1) CE și a articolului 88 alineatul (2) CE.

II – Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea articolului 87 alineatul (1) CE și a articolului 88 alineatul (2) CE

A - Argumentele părților

69 CDA, susținută de Republica Federală Germania, susține că articolul 87 alineatul (1) CE și articolul 88 alineatul (2) CE au fost încălcate de către Comisie, în măsura în care, în temeiul articolului 2 alineatele (1) și (3) din decizia atacată, aceasta obligă Republica Federală Germania să solicite rambursarea ajutoarelor de la LCA, CDA și toate celelalte întreprinderi „cărora le-au fost sau le vor fi transferate activele și/sau infrastructura [PBK], [a societății în comun] sau [a PA], astfel încât să fie eludate consecințele [...] deciziei”.

70 Aceasta susține, în principal, că nu era necesar din partea Comisiei să solicite Republicii Federale Germania să recupereze ajutoare de la întreprinderi care nu au fost avantajate de ajutoarele în cauză. Aceasta subliniază că, în primul rând, ajutoarele au fost deturnate, în mare măsură, în favoarea întreprinderilor din Grupul Pilz, că, în al doilea rând, astfel cum a constatat

Comisia, în considerentul 103 din decizia atacată, MTD, devenită CDA, nu a beneficiat de ajutoare în cadrul preluării activelor CD Albrechts, devenită LCA, întrucât a plătit un preț conform pieței, și că, în al treilea rând, o parte din ajutoare a fost plătită în mod direct Grupului Pilz.

71 În plus, aceasta susține că nu era necesar din partea Comisiei să solicite recuperarea ajutoarelor de la terți, pretinzând pur și simplu existența unei situații de eludare. Aceasta subliniază, mai întâi, că Comisia nu poate ordona recuperarea de la un terț fără a demonstra că acesta a fost avantajat de ajutor. În plus, CDA consideră că, în speță, nu erau îndeplinite criteriile obiective pe care se bazează Comisia pentru a demonstra existența unei situații de eludare – obiectul transferului, prețul de achiziție, identitatea asociaților sau a deținătorilor capitalului fostei întreprinderi și identitatea cumpărătorului, data realizării transferului și caracterul comercial al acestuia –, care sunt enunțate în considerentul 118 din decizia atacată.

72 Comisia, susținută de ODS, contestă toate argumentele CDA care urmăresc să demonstreze că aceasta a încălcat articolul 87 alineatul (1) CE și articolul 88 alineatul (2) CE, solicitând Republicii Federale Germania să recupereze ajutorul de la LCA, CDA și oricare altă întreprindere căreia i-au fost sau îi vor fi transferate activele sau infrastructura societății în comun, astfel încât să fie eludate consecințele deciziei atacate.

73 În primul rând, aceasta explică, în termeni generali, punctul său de vedere cu privire la stabilirea persoanelor obligate să ramburseze ajutoarele în cazul unui transfer al acțiunilor societății beneficiare sau al activelor acesteia. În această privință, Comisia începe prin a observa că acest aspect nu ridică probleme speciale în cazul unui transfer al acțiunilor, având în vedere că societatea beneficiară continuă să existe, schimbându-se numai proprietarul acesteia. Conform acesteia, din jurisprudență rezultă că, în acest caz, obligația de rambursare rămâne în sarcina societății care a primit ajutoarele sau a succesorilor acesteia, independent de schimbările care au avut loc în structura proprietății și de eventuala luare în considerare a obligației de recuperare în stabilirea condițiilor de vânzare. Comisia subliniază că, exercitându-și în continuare activitatea subvenționată, această societate continuă să obțină un avantaj din ajutoare, perpetuând în acest fel denaturarea concurenței. În continuare, aceasta consideră nu există dificultăți suplimentare în cazul în care activele societății beneficiare sunt transferate unor întreprinderi care aparțin aceluiași grup. Aceasta subliniază că, într-un asemenea caz, pe lângă societatea beneficiară, sunt obligate să ramburseze ajutoarele și întreprinderile grupului care, datorită transferului acestor active, au putut să beneficieze de efectele favorabile care decurg din ajutoare, obținând un avantaj economic din acestea. În plus, în ceea ce privește vânzarea către întreprinderi terțe a activelor societății beneficiare, Comisia face o distincție în funcție de vânzarea acestor active separat sau „în bloc”. Conform Comisiei, în cazul în care activele sunt vândute separat, la prețul pieței, cumpărătorii nu sunt obligați să ramburseze ajutoarele deoarece, în urma vânzării separate a activelor, activitatea subvenționată a dispărut și astfel ajutorul acordat înainte de transferul activelor nu mai este în măsură să dezavantajeze concurenții societății beneficiare. În schimb, Comisia consideră că situația se prezintă în mod diferit atunci când activele sunt vândute „în bloc”, astfel încât să permită cumpărătorului să continue activitatea societății beneficiare. Conform Comisiei, în acest caz, continuarea activității subvenționate poate perpetua denaturarea concurenței, astfel încât este necesară o atenție specială pentru a evita ca transferul activelor societății beneficiare să poată da naștere unei eludări considerabile a obligației de rambursare, punând la „adăpost” activele vândute. Aceasta susține că o asemenea eludare nu poate fi exclusă decât atunci când, pe lângă faptul că are loc la prețul pieței, transferul „în bloc” al activelor

societății beneficiare este efectuat în cadrul unei proceduri necondiționate și deschise tuturor concurenților acestei societăți.

74 În lumina acestor principii, Comisia consideră că a fost îndreptățită să solicite recuperarea ajutorului de la LCA și CDA, întrucât:

– CDA continuă să desfășoare activitățile economice ale beneficiarului inițial al ajutorului, utilizând mijloacele de producție „contaminate”, pe care le-a preluat în interiorul grupului de întreprinderi asociate aflate sub controlul TIB;

– CDA și LCA continuă să profite de ajutoare acordate ilegal societății în comun – precum și succesiorilor acesteia – în măsura în care denaturarea concurenței, cauzată de acordarea acestor ajutoare, continuă să producă efecte pentru CDA și LCA;

– prețul de achiziție cu o valoare totală de 35,3 milioane DEM, achitat sub forma preluării pasivelor (considerentul 102 din decizia atacată), a rămas, în orice caz, în cadrul aceluiași grup de întreprinderi, datorită controlului exercitat de TIB atât asupra CDA, cât și asupra LCA;

– în cazul unui grup de întreprinderi integrate economic, luarea în considerare a prețului de achiziție contravine obligației care îi revine de a evita eludarea deciziilor acesteia și obligației statelor membre de a asigura respectarea dispozițiilor din deciziile acesteia (considerentele 118 și 119 din decizia atacată).

75 În ultimul rând, Comisia susține că CDA pretinde în mod eronat că aceasta nu poate solicita recuperarea de la CDA și LCA a ajutoarelor care au fost plătite direct sau care au fost deturnate în favoarea Grupului Pilz. Aceasta observă că ajutoarele în cauză au ajuns în domeniul de activitate al societății în comun sau al succesiorilor acesteia, chiar dacă, ulterior, acestea au fost deturnate imediat pentru profitul altor societăți din Grupul Pilz. Conform Comisiei, nu are importanță, în această privință, faptul că societatea în comun nu a beneficiat în realitate de aceste ajutoare. Aceasta subliniază că, în Hotărârea din 20 martie 1997, Alcan Deutschland (C-24/95, Rec., p. I-1591), Curtea a considerat că obiecția întemeiată pe dispariția câștigului nu constituie un motiv valabil pentru a se opune recuperării ajutoarelor. Aceasta consideră că raționamentul Curții poate fi aplicat într-un caz precum cel în speță, în care mecanismele de transferare a activelor în cadrul unui grup de întreprinderi sunt destinate practic să elimine profitul obținut de beneficiarul inițial al ajutorului. Într-un asemenea caz, conform acesteia, este exclus să se țină seama de obiecția privind dispariția profitului și, dimpotrivă, avantajul ilegal trebuie să fie imputat întreprinderilor din cadrul grupului, care au primit inițial ajutoarele care le erau destinate. În plus, aceasta consideră că TIB și întreprinderile asociate nu pot să invoce nici această obiecție, întrucât deturnarea ajutoarelor de către Grupul Pilz poate fi imputată, de asemenea, societății în comun și succesiorilor acesteia.

B – Aprecierea Tribunalului

76 Cu titlu introductiv, este necesar să se amintească faptul că, în conformitate cu dreptul comunitar, atunci când constată că ajutoarele nu sunt compatibile cu piața comună, Comisia poate solicita statului membru să recupereze aceste ajutoare de la beneficiari (Hotărârea Curții din 12 iulie 1973, Comisia/Germania, 70/72, Rec., p. 813, punctele 13 și 20, și Hotărârea Curții din 29 aprilie 2004, Germania/Comisia, C-277/00, Rec., p. I-3925, punctul 73).

77 Eliminarea unui ajutor ilegal prin intermediul recuperării este consecința logică a constatării ilegalității acestuia și urmărește restabilirea situației anterioare (Hotărârea Germania/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 74).

78 Acest obiectiv este atins atunci când ajutoarele în cauză, majorate, după caz, cu dobânzi de întârziere, au fost rambursate de către beneficiar sau, cu alte cuvinte, de întreprinderile care au beneficiat efectiv de ajutoare (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 21 martie 1991, Italia/Comisia, C-303/88, Rec., p. I-1433, punctele 57 și 60). Prin această rambursare, beneficiarul pierde avantajul de care beneficiase pe piață față de concurenții săi și este restabilită situația anterioară plății ajutorului (Hotărârea Curții din 4 aprilie 1995, Comisia/Italia, C-350/93, Rec., p. I-699, punctul 22).

79 Rezultă că obiectivul principal urmărit de rambursarea unui ajutor de stat plătit ilegal este de a elimina denaturarea concurenței, cauzată de avantajul concurențial oferit de ajutorul ilegal (Hotărârea Germania/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 76).

80 În lumina acestor considerente generale trebuie să fie examinată legalitatea ordinului de recuperare prevăzut la articolul 2 din decizia atacată.

81 În această privință, trebuie să fie examinată separat legalitatea acestui ordin în măsura în care solicită recuperarea ajutorului de la LCA, pe de o parte, și de la CDA, pe de altă parte. Într-adevăr, este recunoscut faptul că, contrar LCA, care trebuie să fie considerată drept succesorul direct al societății în comun și al PA, nu acesta este cazul CDA. În decizia atacată, extinderea ordinului de rambursare la aceasta din urmă este întemeiată pe existența unei situații de eludare.⁸² În ceea ce privește recuperarea ajutorului de la LCA, CDA susține că acest ordin este ilegal, în măsura în care include, pe de o parte, ajutoare care au fost plătite direct Grupului Pilz și, pe de altă parte, ajutoare care, deși au fost plătite societății în comun și PA, au fost deturnate în favoarea acestui grup.

83 În această privință, trebuie să se constate că, astfel cum rezultă din tabelele care figurează la considerentele 32 și 39 din decizia atacată, ajutorul descris la articolul 1 din această decizie include într-adevăr un anumit număr de ajutoare care au fost plătite direct Grupului Pilz și PBK, o întreprindere care aparține acestui grup. Acesta este cazul, în special, în ceea ce privește ajutorul acordat PBK în temeiul garanției Landului Bavaria (LfA), în valoare de 54,7 milioane DEM, pentru ajutorul acordat PBK sub forma unei anulări a datoriei, în valoare de 3 milioane DEM, ajutorul acordat PBK sub forma prețului de achiziție pentru acțiunile PA, care se ridică la 3 milioane DEM, și ajutorul acordat Grupului Pilz sub forma unui credit de 15 milioane DEM.

84 În ceea ce privește primele două măsuri, este recunoscut faptul că, deși au fost plătite direct către PBK, aceste măsuri erau destinate finanțării construirii fabricii de CD-uri de la Albrechts, astfel încât, făcând abstracție de deturnarea acestor măsuri în favoarea altor întreprinderi din Grupul Pilz, Comisia a fost, în principiu, îndreptățită să ordone recuperarea sumelor de la LCA (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 3 iulie 2003, Belgia/Comisia, C-457/00, Rec., p. I-6931, punctele 55-62).

85 În ceea ce privește prețul de achiziție de 3 milioane DEM și creditul de 15 milioane DEM, trebuie să se constate că aceste ajutoare au fost plătite direct Grupului Pilz și nu erau destinate restructurării societății în comun și a PA. Prin urmare, este exclus să se considere că acestea din urmă au beneficiat efectiv de ajutoarele respective. Această concluzie nu este afectată de faptul

că, astfel cum a constatat Comisia în considerentul 37 din decizia atacată, creditul de 15 milioane DEM trebuia să fie utilizat în calitate de credit punte pentru susținerea Grupului Pilz, în așteptarea unui investitor pentru PA. Pe lângă faptul că nu a fost prezentată nicio dovadă de către Comisie în sprijinul acestei afirmații, nu s-a stabilit că PA a fost avantajată efectiv de acest ajutor.

86 Prin urmare, în măsura în care aceasta ordonă recuperarea de la LCA a ajutoarelor descrise la articolul 1, inclusiv ajutorul acordat PBK sub forma prețului de achiziție de 3 milioane DEM, precum și ajutorul acordat Grupului Pilz sub forma creditului de 15 milioane DEM, articolul 2 din decizia atacată nu este conform cu principiile care reglementează recuperarea ajutoarelor de stat ilegale.

87 În continuare, trebuie examinat argumentul CDA conform căruia ordinul de recuperare este ilegal în măsura în care se referă la ajutoare care, deși destinate societății în comun și PA, au fost deturnate în favoarea întreprinderilor din Grupul Pilz.

88 În această privință, este necesar să se observe că decizia atacată conține un număr mare de constatări privind deturnarea, în favoarea Grupului Pilz, a ajutoarelor descrise la articolul 1 din decizia atacată. Astfel, rezultă în special din considerentele 27, 33, 38 și 63-75 din decizia atacată că o mare parte din ajutoarele acordate în scopul construirii, consolidării și restructurării fabricii de CD-uri de la Albrechts au fost deturnate în favoarea întreprinderilor din acest grup. Din aceste constatări rezultă, de asemenea, că deturnarea ajutoarelor a fost realizată prin suprafacturarea prestațiilor de servicii efectuate în cadrul construirii fabricii, prin intermediul sistemului de gestionare centralizată a numerarului, care există în cadrul Grupului Pilz, precum și prin neplata produselor livrate și a serviciilor furnizate de către societatea în comun și PA în favoarea Grupului Pilz.

89 De asemenea, trebuie constatat faptul că actul de acuzare depus de Ministerul Public la Landgericht Mühlhausen, care a fost prezentat de autoritățile germane în cadrul procedurii administrative, conține un anumit număr de elemente care permit să se stabilească, cel puțin aproximativ, amploarea deturnării ajutoarelor în favoarea Grupului Pilz. Contrar celor susținute de Comisie, simplul fapt că acest act se referă la fapte ilegale comise în cadrul acordării de subvenții și de prime pentru investiții din partea Landului Turingia nu permite, ca atare, tragerea concluziei că elementele care sunt incluse în acesta sunt lipsite de relevanță pentru evaluarea pe care Comisia este obligată să o efectueze. Într-adevăr, acest act conține, în special în descrierea diferitelor mecanisme utilizate în cadrul fraudei și al evaluării valorii investițiilor care au fost realizate, indicații precise și utile pentru a aprecia amploarea deturnării.

90 În aceste condiții, trebuie să se considere că, cel puțin în momentul adoptării deciziei atacate, Comisia dispunea de o serie de indicii valabile și concordante, din care rezulta că societatea în comun și PA nu beneficiaseră efectiv de o mare parte dintre ajutoarele destinate construirii și restructurării fabricii de CD-uri de la Albrechts. În plus, aceste indicii permiteau să se stabilească, cel puțin aproximativ, amploarea deturnării.

91 Este adevărat că, astfel cum afirmă Comisia, din dosar nu rezultă că autoritățile germane au furnizat indicații precise cu privire la partea de ajutor care a fost deturnată în favoarea Grupului Pilz.

92 Cu toate acestea, trebuie să se constate că, deși dispunea de mijloacele necesare în acest scop (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 13 aprilie 1994, Germania și Pleuger

Worthington/Comisia, C-324/90 și C-342/90, Rec., p. I-1173, punctul 29), nu rezultă din niciun act aflat la dosar că aceasta a solicitat autorităților germane să îi furnizeze indicații precise în această privință. Or, astfel cum rezultă din decizia de inițiere, aceasta avea cunoștință, cel puțin din 1997, de deturnarea unei mari părți din ajutoare. Prin urmare, Comisia nu poate afirma că, având în vedere informațiile de care dispunea la momentul adoptării deciziei atacate, avea dreptul să solicite recuperarea de la LCA a ajutoarelor descrise la articolul 1, în ceea ce privește acele măsuri despre care știa sau nu putea ignora că nu fuseseră în beneficiul societății în comun și al PA.

93 De asemenea, trebuie respins argumentul Comisiei conform căruia sfera de aplicare a ordinului de recuperare care figura la articolul 2 din decizia atacată este justificată de apartenența societății în comun și a succesorilor acesteia la un grup de întreprinderi asociate, în cadrul căruia există mecanisme interne pentru transferul activelor. În afara faptului că societatea în comun a făcut parte din Grupul Pilz numai în perioada începând cu octombrie 1992 și până la sfârșitul lunii decembrie 1993, rezultă clar din constatările prezentate în decizia atacată că, în speță, mecanismele de transfer care existente în cadrul acestui grup au fost utilizate numai în detrimentul acestei societăți și nu în favoarea acesteia. Prin urmare, nu se poate afirma că, datorită apartenenței sale la acest grup, societatea în comun a utilizat efectiv ajutoare al căror beneficiar nu era.

94 Prin urmare, în măsura în care aceasta ordonă recuperarea de la LCA a ajutoarelor descrise la articolul 1, inclusiv ajutoarele cu privire la care s-a stabilit că LCA nu a beneficiat efectiv, articolul 2 din decizia atacată nu este conform cu principiile care reglementează recuperarea ajutoarelor de stat ilegale.

95 În continuare, în măsura în care articolul 2 din decizia atacată ordonă recuperarea de la CDA a ajutorului descris la articolul 1 din decizia menționată, rezultă din această decizie că, în esență, Comisia și-a întemeiat aprecierea pe existența unei intenții de a eluda consecințele deciziei în cauză, intenție care, conform Comisiei, rezultă în mod obiectiv din faptul că CDA obține profit din ajutorul care a fost acordat anterior către PBK, societatea în comun, PA și CD Albrechts, în măsura în care aceasta utilizează activele acestor întreprinderi și, în plus, continuă activitatea lor (considerentele 118 și 120 din decizia atacată).

96 Acest argument nu poate fi acceptat.

97 Este adevărat că, astfel cum rezultă din schimbul de scrisori dintre autoritățile germane și Comisie, din cadrul procedurii administrative, transferul unei părți dintre activele LCA către CDA avea ca obiect salvarea acestei părți de exploatarea LCA, asigurându-i o posibilitate de dezvoltare, la adăpost de incertitudinile juridice și economice care amenințau supraviețuirea LCA. De asemenea, diverse elemente care au fost prezentate de către Comisie și ODS în cadrul prezentei acțiuni permit să se concluzioneze că, în urma transferului de active, CDA continuă efectiv activitatea societății în comun, a PA și a CD Albrechts.

98 Totuși, acest lucru nu demonstrează, în sine, existența unei intenții de a eluda efectele ordinului de recuperare în speță.

99 Această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât, astfel cum s-a constatat în considerentul 103 din decizia atacată, CDA a plătit un preț de achiziție conform cu piața pentru preluarea activelor LCA, astfel încât această tranzacție nu implică faptul că CDA beneficiază în continuare

în mod efectiv de avantajul concurențial legat de beneficiul ajutoarelor acordate LCA (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Germania/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 92).

100 Într-un asemenea caz, nu se poate considera că, astfel cum susține Comisia în memoriile sale, ulterior preluării activelor de către CDA, LCA rămâne ca o „cochilie goală de la care nu mai este posibil să se obțină rambursarea ajutoarelor ilegale”.

101 Având în vedere că, în speță, LCA este în lichidare de la deschiderea unei proceduri de insolvență în octombrie 2000, trebuie amintit faptul că din jurisprudența referitoare la întreprinderile intrate în insolvență, care beneficiază de ajutoare, rezultă că restabilirea situației anterioare și eliminarea denaturării concurenței, care rezultă din ajutoarele plătite ilegal, pot, în principiu, să fie realizate prin înregistrarea în calitate de element pasiv al întreprinderii în lichidare a unei obligații privind rambursarea ajutoarelor în cauză, exceptând cazul în care o altă întreprindere a beneficiat de aceste ajutoare. Conform acestei jurisprudențe, o asemenea înregistrare este suficientă pentru a asigura executarea unei decizii care ordonă recuperarea unor ajutoare de stat incompatibile cu piața comună (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 15 ianuarie 1986, Comisia/Belgia, 52/84, Rec., p. 89, punctul 14, și Hotărârea Curții din 21 martie 1990, Belgia/Comisia, C-142/87, Rec., p. I-959, punctele 60 și 62).

102 În continuare, CDA și Republica Federală Germania au afirmat, fără a fi contrazise de Comisie, că, pe de o parte, numai o parte din active au fost vândute CDA, și anume active fixe, active de exploatare, valori realizabile pe termen scurt, know-how tehnic și organizarea marketingului, și că, pe de altă parte, acest mod de a proceda a permis obținerea unei sume mai ridicate decât cea care ar fi fost obținută prin vânzarea separată a activelor în cauză.

103 Această concluzie nu este modificată de faptul că prețul de achiziție a fost plătit sub forma unei preluări a pasivelor. Este necesar să se sublinieze că această formă de plată nu a avut efecte negative asupra situației creditorilor, întrucât reducerea activelor societății a fost compensată de o reducere echivalentă a pasivelor acesteia. În plus, în cursul ședinței, CDA a afirmat, fără a fi contrazisă, în această privință, de către Comisie, că valoarea activelor fixe aparținând LCA este relativ mare, astfel încât nu se poate considera că, în urma preluării unei părți din activele acesteia de către CDA, această întreprindere a devenit o „cochilie goală”.

104 Referința făcută de Comisie la considerentul 118 din decizia atacată nu invalidează această analiză. Trebuie să se constate că, în considerentul respectiv, Comisia prezintă, într-o manieră generală și ilustrativă, criteriile pe care le aplică pentru a stabili dacă o operațiune specifică ascunde o situație de eludare. În schimb, acest pasaj nu conține nicio aplicare a acestor criterii la prezentul caz.

105 Prin urmare, trebuie să se concluzioneze că, având în vedere numai faptele constatate în decizia atacată, Comisia nu putea să ajungă la concluzia că există o intenție de a eluda efectele ordinului de recuperare în cazul în speță.

106 În ceea ce privește celelalte elemente de fapt prezentate de Comisie în memoriile sale și la ședință, este suficient să se constate că acestea nu figurează nicăieri în decizia atacată și că, prin urmare, nu pot fi invocate pentru a justifica extinderea ordinului de recuperare la CDA.

107 În completare, Tribunalul consideră că aceste diverse elemente nu permit nici să se demonstreze existența unei situații de eludare în cazul din speță.

108 În această privință, trebuie să fie respinsă afirmația Comisiei conform căreia preluarea de active de către CDA nu corespunde unei logici economice. Trebuie să se constate că, în cadrul procedurii administrative, autoritățile germane și CDA au subliniat în mai multe rânduri că preluarea unei părți din activele LCA de către CDA reflecta o astfel de logică. Or, deși „caracterul comercial al transferului [de active]” constituie unul dintre aspectele pe care le ia în considerare pentru a stabili existența unei eludări (considerentul 118 din decizia atacată), Comisia nu a prezentat în decizia atacată niciun element de natură să infirme poziția autorităților germane și a CDA.

109 În mod similar, trebuie să se sublinieze că simplul fapt că LCA și CDA erau conduse de aceeași persoană în momentul preluării activelor, în ianuarie 1998, și că, după această tranzacție, CDA s-a prezentat pe piață drept succesorul societății în comun și al PA, nu conduce la concluzia că preluarea activelor LCA avea ca obiect eludarea ordinului de recuperare prevăzut la articolul 2 din decizia atacată. Aceste elemente nu sunt suficiente pentru a demonstra că CDA a acționat cu intenția de a împiedica executarea deciziei atacate.

110 În cele din urmă, trebuie respinsă alegația Comisiei conform căreia preluarea „în bloc” a activelor LCA nu a fost efectuată conform unei proceduri deschise și transparente și că anumiți concurenți ai LCA au fost astfel împiedicați să cumpere activele cu care societatea menționată exercita activitățile subvenționate. Dimpotrivă, atât decizia atacată, cât și anumite acte aflate la dosar și declarațiile făcute de Landul Turingia și de CDA în cursul ședinței din 5 mai 2004, arată că preluarea activelor LCA de către CDA nu a avut loc imediat, ci a fost precedată de tentative nereușite de a vinde întreaga societate LCA unor terți, inclusiv societatea mamă a intervenientei ODS (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Germania/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 95).

111 Având în vedere cele menționate anterior, trebuie să se concluzioneze că nu a fost stabilită existența, de către Comisie, a unei operațiuni de eludare a consecințelor deciziei atacate, care poate servi drept bază pentru obligația impusă CDA de a rambursa ajutoarele ilegale acordate societății în comun și succesorilor acesteia.

112 Prin urmare, în măsura în care decizia atacată ordonă recuperarea de la CDA a ajutoarelor acordate PBK, societății în comun, PA și CD Albrechts, aceasta nu este conformă cu principiile care reglementează recuperarea ajutoarelor de stat ilegale.

113 O concluzie similară se impune în privința articolului 2 din decizia atacată, în măsura în care acesta ordonă recuperarea ajutorului descris la articolul 1 de la „orice alte întreprinderi cărora le-au fost sau le vor fi transferate activele și/sau infrastructura [PBK], [a societății în comun] sau [a PA], astfel încât să fie eludate consecințele [prezentei] decizii .” Într-adevăr, este suficient să se constate că extinderea ordinului de recuperare la aceste întreprinderi se bazează pe aceleași motive ca și extinderea acestui ordin la CDA.

114 Având în vedere considerentele precedente, prezentul motiv trebuie să fie acceptat.

115 Având în vedere cele menționate anterior, trebuie să fie anulat articolul 2 din decizia atacată, în măsura în care acesta ordonă recuperarea ajutorului descris la articolul 1 din decizia atacată de la societățile CDA și LCA, precum și de la orice alte întreprinderi cărora le-au fost sau le vor fi transferate activele sau infrastructura PBK, a societății în comun sau a PA, astfel încât să fie eludate consecințele deciziei menționate anterior.

116 În aceste condiții, nu mai este necesară examinarea celorlalte motive prezentate de reclamantă pentru a stabili ilegalitatea ordinului de recuperare prevăzut la articolul 2 din decizia atacată.

117 În plus, trebuie subliniat faptul că acțiunea CDA este îndreptată, în principal, astfel cum rezultă în special din punctele 2-5 din cerere, împotriva deciziei atacate, în măsura în care aceasta, în temeiul articolului 2 alineatul (3) din aceasta, extinde ordinul de recuperare a ajutorului la CDA, precum și la alte întreprinderi cărora le-au fost sau le vor fi transferate activele și/sau infrastructura PBK, a societății în comun și a PA. Or, având în vedere că această parte din dispozitivul deciziei atacate este anulată, nu mai este necesar să se pronunțe cu privire la toate motivele prezentate de CDA privind articolul 1 din decizia atacată.

Cu privire la cheltuielile de judecată

118 În temeiul articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată, în cazul în care acest lucru este solicitat de partea care a avut câștig de cauză. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, aceasta trebuie să fie obligată la plata cheltuielilor de judecată, conform pretențiilor CDA.

119 În temeiul articolului 87 alineatul (4) al treilea paragraf, Tribunalul poate ordona ca un intervenient să își suporte propriile cheltuieli de judecată. În speță, Republica Federală Germania și ODS își vor suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă)

declară și hotărăște:

1) Articolul 2 alineatul (3) din Decizia 2000/796/CE a Comisiei din 21 iunie 2000 privind ajutorul de stat acordat de Germania în favoarea CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Turingia) este anulat.

2) Nu mai este necesar să se pronunțe o decizie cu privire la restul cererii de anulare.

3) Comisia își va suporta propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată ale CDA Datenträger Albrechts GmbH. Republica Federală Germania și ODS Optical Disc Service GmbH își vor suporta propriile cheltuieli de judecată.

Azizi

García-Valdecasas

Cooke

Jaeger

Dehousse

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 19 octombrie 2005.

Grefier

Președinte

E. Coulon

J. Azizi

Tablă de materii

Cadrul juridic.....	2
Faptele aflate la originea litigiului.....	4
A – Contextul general	4
1. Etapa de înființare a întreprinderii (perioada 1990-1992).....	4
2. Etapa de restructurare (perioada 1993-1998)	5
3. Preluarea anumitor active de către MTDA.....	6
B – Desfășurarea procedurii administrative.....	6
C – Constatarea faptelor și apreciere juridică	7
1. Ajutoare financiare acordate de Republica Federală Germania în cursul etapei de înființare	7
2. Măsuri financiare acordate în cursul etapei de restructurare.....	9
3. Cu privire la recuperarea ajutoarelor.....	11
4. Dispozitivul deciziei atacate.....	12
Procedura și pretențiile părților	13
În drept.....	14
I – Observații preliminare	14
II – Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea articolului 87 alineatul (1) CE și a articolului 88 alineatul (2) CE.....	14
A - Argumentele părților	14
B - Aprecierile Tribunalului.....	16
Cu privire la cheltuielile de judecată	22